

PLASTİK HAMMADDELERİ VE
PLASTİK ENJEKSİYON MAMULLERİ SANAYİİ

Sanayide Etkili Elektrik Tedariki Semineri

Etkili Elektrik Tedariki Nasıl Yapılır?

Fetih Evren Şahin – *Elektrik Tedarik Danışmanı*- İSO Enerji Masası

Etkili Elektrik Tedariki Nasıl Yapılır?

Elektrik tedarikinde etkili olabilmenin anahtarı, yeterli bilgi, enerji yönetimi ve odak değişimidir.

- ✓ Sektöre ve kavramlarına ilişkin **doğru bilgi**nin artması,
- ✓ **Enerji yönetimi** ile tüketim ve maliyetlerin aktif takibi,
- ✓ Odağınızı değiştirerek, fatura yerine onu oluşturan süreçlere **odaklanma**,

Elektrik Tedariki nedir?

Elektrik tedariki, tüketilen elektriğin EPDK lisansı sahibi aracı şirketler vasıtasıyla piyasa fiyatından, komisyon ödenerek satın alınmasıdır. Ancak bunu yılda bir kez yapıyor gibi görünsek te tedarik her saat devam eden bir satın alma sürecidir. 12 defa faturaya dönüşür.

Elektrik nereden tedarik edilir?

Elektrik, aralarında sınıf, kalite derece farkı bulunmayan tedarik şirketleri aracılığı ile satılan bir emtiadır.

Görevli Tedarik Şirketleri ile diğer lisanslı elektrik tedarik şirketlerinin arasında da elektrik tedarik açısından hiçbir fark yoktur.

Dağıtım şirketleri ile görevli tedarik şirketlerinin aynı çatı şirketlere ait olması, yanılığlara sebep olmaktadır. Dağıtım şirketleri elektriğin fiziki olarak dağıtılması ile ilgili süreçlerden sorumludurlar.

Satılan elektrik farklı kalitelere olabilir mi?

Elektriğin sarısı, laciverti, uzun, kısası, ağırlı, hafifi olmaz. Ancak dağıtım kalitesi elektrik tedarik şirketi ile ilişkili bir durum değil, bölgede görevli dağıtım şirketinin uhdesindeki bir sorumluluktur.

Serbest Tüketici miyim?

Faturası 130TL den yüksek gelen her abone serbest tüketicidir.

Son Kaynak Tedariki Nedir?

- Serbest tüketici olmayan,
- Tedarikçisini seçmeyen,
- Ya da tedarikçisi tarafından bir şekilde kaydı düşürülen tüketici ya da müşterilerin, gideceği son tedarik kaynağı olan görevliden elektrik satın almasıdır. O da aboneliğin bulunduğu bölgenin görevli tedarik şirketidir.

Son Kaynak Tedarik Tarifesi Nedir?

Sayacın elektrik tüketimi yıllık 1.000.000 kWh tan daha düşük ise Ulusal Tarife (EPDK Tarafından 3 ayda bir belirlenen fiyatlar) Sayacın elektrik tüketimi yıllık 1.000.000 kWh tan daha yüksek ise (PTF+ Yekdem)*0,938 formülü ile belirlenen fiyat (EPIAŞ ta belirlenen piyasa fiyatları)

Tarife Tipleri

Aboneliklerin birden fazla tarifesi vardır ve bu kavramlar iç içe kullanıldığı için kafa karıştırmaktadır.

- Perakende Tarifesi: (Ticarethane, Sanayi, Mesken vb.)
- Dağıtım Tarifesi: (AG, OG, Tek Terim, Çift Terim)
- Tedarik Tarifemiz: (Sabit Fiyat, Ulusal Tarifeden İndirim, - 15. Gün ödeme, +10. Gün ödeme vb.)

«Görevli» Tedarik Şirketi nedir?

Görevli tedarik şirketlerinin, elektrik tedarik konusunda diğer tedarikçilerden farklı bir konumu yoktur fakat farklı yükümlülükleri vardır. Serbest olmayan tüketicilere, tedarikçisini seçmeyen tüketici ve müşterilere son kaynak tedariki kapsamında elektrik enerjisi satışını yapmakla yükümlüdür.

Tedarik lisansı sahibinin hak ve yükümlülükleri

MADDE 34 – (1) Tedarik lisansı, sahibine;

a) Herhangi bir bölge sınırlaması olmaksızın serbest tüketicilerle, elektrik enerjisi ve/veya kapasitesi ticareti yapabilme,

b) Diğer lisans sahibi tüzel kişilerle elektrik enerjisi ve/veya kapasite ticareti faaliyetinde bulunma,

c) Organize toptan elektrik piyasalarında, elektrik enerjisi ve/veya kapasitesi ticareti yapma,

ç) Bakanlığın uygun görüşü doğrultusunda uluslararası enterkonneksiyon şartı oluşmuş ülkelerden veya ülkelere, Kurul onayı ile elektrik enerjisi ithalatı ve ihracatı faaliyetlerini yapabilme,

d) (Ek:RG-9/5/2021-31479) Lisansı kapsamında müstakil elektrik depolama tesis veya tesislerini kurma ve işletme,

hakkını verir.

(2) Tedarik lisansı, görevli tedarik şirketine, birinci fıkrada ve ilgili mevzuatta sayılanların yanısıra;

a) İlgili dağıtım bölgesinde bulunan serbest olmayan tüketicilere Kurul tarafından onaylanan perakende satış tarifeleri üzerinden elektrik enerjisi satışı yapma,

b) İlgili dağıtım bölgesinde, son kaynak tedarikçisi sıfatıyla elektrik enerjisi sağlama,

hakkını verir.

---

(4) Görevli tedarik şirketi, üçüncü fıkrada ve ilgili mevzuatta sayılanların yanısıra;

a) Lisansına kayıtlı olan dağıtım bölgesinde bulunan serbest olmayan tüketicilere Kurul tarafından onaylanan perakende satış tarifeleri üzerinden elektrik enerjisi satışı yapmak,

b) İlgili dağıtım bölgesinde, son kaynak tedarikçisi sıfatıyla elektrik enerjisi sağlamak,

c) Piyasada rekabeti kısıtlayıcı veya engelleyici etki doğuran davranış veya ilişkilere girmemek, bu tür davranış veya ilişkilerin tespiti halinde Kurulca öngörülecek tedbirlere uymak,

---

g) İş ve işlemlerinde tüketicilere; ilgili dağıtım şirketinin devamı niteliğinde olduğu izlenimi verebilecek aynı marka, logo ve ana şirket unvanı gibi hususların kullanılmasından ve bu nitelikteki açıklama ve beyanlardan kaçınmak,

ile yükümlüdür.

Elektrik fiyatlarını nereden bileceğim?

Elektrik fiyatları her günün her saati için ayrı ayrı ve bir gün önceden saat 14:00 te ilan edilerek belirlenmekte, EPIAŞ şeffaflık platformunda yayınlanmaktadır. Aynı zamanda aplikasyon aracılığı ile mobil telefondan da takip edilebilmektedir.

Ne zaman teklif toplamalıyım?

Mevcut sözleşmenizin son tarihi hangi ayda ise, o ayın 5 i sonuna dek, yeni tedarikçinizi seçmiş olmalısınız. Bu nedenle bir önceki ayın sonuna dek teklif toplama, sözleşme müzakeresi ve teminat şartları konularını netleştirerek, tedarikçinize kayıt için gerekli evrakı ayı 5 inden önce teslim etmelisiniz.

Aldığım teklif fiyatlarının uygunluğunu nasıl anlayabilirim?

Aldığınız tekliflerin sayısını artırarak güncel piyasanın seyrini anlayabilir, aşırı düşük ve yüksek teklifleri eledikten sonra makul oran teklifleri arasında bir tercih yapabilirsiniz.

Serbest Piyasa mı, Ulusal Tarife mi avantajlı?

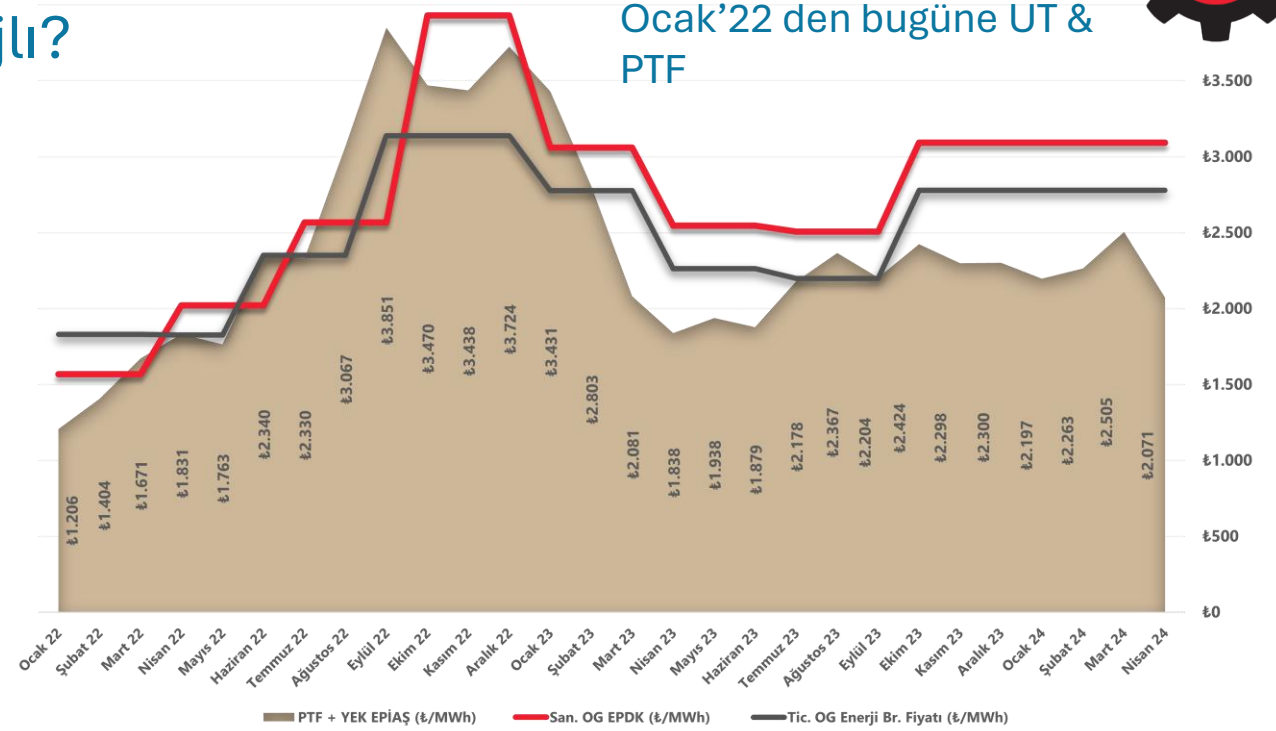
Ulusal Tarife, bir çok maliyet unsuru gözetilerek oluşturulur. PTF diye kısalttığımız Piyasa Takas Fiyatı ise, bir nevi elektriğin santraldeki fiyatıdır. Yani biri karpuzun tarladaki fiyatı iken, diğeri kapımıza kadar gelirken uğradığı tüm lojistik maliyetleri de içerir. Bu sebeple normal şartlarda Ulusal Tarife nin daha yüksek fiyatlı olması beklenir. Piyasa fiyatlarından tedarik etmek daha avantajlı olmalıdır.

Hangi Tarifeyi seçebilirim?

Serbest tüketiciler kendileri için en uygun fiyat, ödeme opsiyonu ve teminat şartlarına göre tercih yapabilirler. Dilerlerse Ulusal Tarife fiyatından, dilerlerse serbest piyasadan alacakları teklifleri değerlendirerek tedarik yapabilirler.

Komşumla mesai/vardiyalarımız aynı. Aynı Tarifedeyiz. Birim fiyatım neden farklı?

Her işletmenin dönem içindeki elektrik tüketim seyri birbirinden farklıdır. Çünkü, makine parkı, aydınlatma, iklimlendirme unsurları aynı değildir. Her bir saatteki elektrik birim fiyatı da farklıdır. Dolayısıyla ay sonunda tüketim miktarı, ilgili saatlerdeki fiyatlar karşısında ortalamada farklılaşır. Faturada görüntülenen birim fiyat, o aydaki saatlerde ayrı ayrı yapılan tüketimin, ilgili saatteki PTF fiyatıyla çarpımı ve komisyon eklenmesi ile oluşur. Bunu faturada göremezsiniz. Tedarikçiniz ayrıca raporlamalıdır.

Sayın FETİH EVREN ŞAHİN

İlgi : 10.03.2021 tarihli ve 319557 sayılı yazı.

İlgide kayıtlı yazımız Bilgi Edinme Kanunu kapsamında incelenmiştir. Yazınızda özetle yıllık 100.000 kWh üzerinde tüketimi bulunan tüketicilerin imzalayacak olduğu ikili anlaşmaların hangi mevzuata tabi olacağı yönünde bilgi talep edildiği görülmüştür.

Elektrik piyasasında tedarikçisini seçme hakkına sahip tüketicilerle (serbest tüketiciler) tedarikçileri arasındaki elektrik tedarik sözleşmeleri, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda(Kanun) "İkili anlaşma" olarak adlandırılmıştır.

İkili anlaşmalar Kanun'un 3 üncü maddesinde "*İkili anlaşma: Gerçek ve tüzel kişiler arasında özel hukuk hükümlerine tabi olarak, elektrik enerjisi ve/veya kapasitenin alınıp satılmasına dair yapılan ve Kurul onayına tabi olmayan ticari anlaşmaları ifade eder.*" şeklinde tanımlanmış olup; ikili anlaşmalar, özel hukuk hükümlerine göre yapılmakta ve Kurul onayına tâbi olmayan ticarî anlaşmalar olarak isimlendirilmektedirler.

Bu kapsamda serbest tüketiciler ile tedarik şirketleri arasında imzalanan ve fiyat vb. unsurları da içeren sözleşmelerin şartları taraflarca serbestçe belirlenmektedir. Diğer taraftan, yıllık elektrik enerjisi tüketimi 100.000 kWh'tan düşük olan serbest tüketiciler; 30/05/2018 tarih ve 30436 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği(Yönetmelik)'nde "**Tüketimi düşük serbest tüketici**" olarak tanımlanmış ve bu tüketicilerin imzalayacakları ikili anlaşmalar için bazı düzenleyici hükümler getirilmiştir. Söz konusu hükümleri içeren Yönetmeliğin üçüncü bölümü 01/07/2018 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş olup, bu tarihten sonra imzalanacak ikili anlaşmalarda fiyat, cayma bedeli, fesih hakkı vb. bazı hususlar düzenlenmiştir.

Tüketimi düşük serbest tüketicilere yönelik getirilen bu düzenlemeler müzakere yeteneği olmayan küçük tüketicilerin piyasada korunmasına yönelik olup yıllık elektrik tüketimi 100.00 kWh üzerinde olan tüketicilerin ise tedarik şirketleri ile müzakere edebileceği ve piyasa hakkında bilgi sahibi olacağı değerlendirildiğinden bu kapsama alınmamıştır. Bu kapsamda yıllık tüketimi 100.000 kWh'tan yüksek olan tüketicilerin imzalamış oldukları ikili anlaşmalar ise Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği'nde düzenlenmemektedir. Bu tüketicilerin yapacağı ikili anlaşmalar Kanun'da yapılan tanımda da yer aldığı gibi özel hukuk hükümlerine tabii olup bu mevzuatlar Kurumumuz görev alanında yer almamaktadır. Bu ikili anlaşmaların kurulması sırasında tüketicilerin tedarik şirketleriyle müzakere etmesi ve imzalayacak olduğu ikili anlaşma hakkında bilgi sahip olması gerekmektedir. Taraflar arasında daha sonra anlaşmaya bağlı olarak doğacak ihtilaflarda ise, doğacak ihtilafların taraflar arasında mutabakatla çözülememesi hâlinde, uyuşmazlığın çözümü için;

- İhtilafa konu olan yerdeki elektrik tüketimi, ticari veya mesleki olmayan bir amaçla gerçekleşiyorsa; (örneğin meskenlerdeki elektrik tüketimi) ortaya çıkabilecek uyuşmazlıklarda tüketici hakem heyetlerine, tüketici mahkemesi bulunan yerlerde tüketici mahkemelerine, bu mahkemelerin bulunmadığı yerlerde ise asliye hukuk mahkemelerine,

- İhtilafa konu olan yerdeki elektrik tüketimi, ticari veya mesleki bir amaçla gerçekleşiyorsa; (örneğin bakkal, market, muhasebe bürosu, lokanta, otel, fabrika vs.), genel mahkemelere (ilgisine göre asliye hukuk veya asliye ticaret mahkemelerine) başvurabilirsiniz.

"*İkili anlaşma: Gerçek ve tüzel kişiler arasında özel hukuk hükümlerine tabi olarak, elektrik enerjisi ve/veya kapasitenin alınıp satılmasına dair yapılan ve **Kurul onayına tabi olmayan ticari anlaşmaları ifade eder.***" şeklinde tanımlanmış olup; ikili anlaşmalar, özel hukuk hükümlerine göre yapılmakta ve Kurul onayına tâbi olmayan ticarî anlaşmalar olarak isimlendirilmektedirler.

«.....yıllık tüketimi 100.000 kWh'tan yüksek olan tüketicilerin imzalamış oldukları ikili anlaşmalar ise Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği'nde düzenlenmemektedir. Bu tüketicilerin yapacağı ikili anlaşmalar Kanun'da yapılan tanımda da yer aldığı gibi özel hukuk hükümlerine tabii olup bu mevzuatlar Kurumumuz görev alanında yer almamaktadır. Bu ikili anlaşmaların kurulması sırasında tüketicilerin tedarik şirketleriyle müzakere etmesi ve imzalayacak olduğu ikili anlaşma hakkında bilgi sahip olması gerekmektedir.»

İhtilafa konu olan yerdeki elektrik tüketimi, ticari veya mesleki bir amaçla gerçekleşiyorsa; (örneğin bakkal, market, muhasebe bürosu, lokanta, otel, fabrika vs.), genel mahkemelere (ilgisine göre asliye hukuk veya asliye ticaret mahkemelerine) başvurabilirsiniz.

Bilgilerinizi rica ederim.

Nelere dikkat edilmeli? - 1

- ❗ «Sözleşmede değişiklik yapamıyoruz», «sözleşmelerimiz matbu» diyen tedarikçi ile imzalanacak olan belge bir «ikili anlaşma» değildir! En düşük fiyatlı teklif bile olsa dışlamayı düşünmelisiniz.
- ❗ Sözleşme metninde kullanılmayacak olan maddelerin yazılmaması, yazıldı ise ek protokolde yürürlükten kaldırıldığına dair ibare eklenmesi, örneğin teminat alınmayacak ise teminata ilişkin maddeler sözleşmeden silinmelidir.
- ❗ Teklif edilen komisyon, iskonto oranı veya fiyatın sözleşme boyunca, mücbir sebepler haricinde değiştirilmeyeceğine dair taahüt içermesi.
- ❗ Tedarik şirketinin kendi katlanacağı ticari maliyetler olan, piyasa işletim ücreti, fark fonu, EPIAŞ kısıt maliyetleri, dengesizlik, profil maliyeti gibi hususların kesinlikle yansıtılmaması.
- ❗ Tüketicinin tedarikçi seçme serbestisini zedeleyecek, sözleşmeden çıkış şartlarını düzenleyen maddelerin durumu,
- ❗ Fatura son ödeme tarihi sonrasında ödeme yapılır ise devreye girecek olan sözleşme maddeleri kritiktir. 1 günlük gecikme ile tedarikçi fesih hakkı alabilmekte veya tavan fiyattan fatura kesme hakkı olarak beklenenin çok üzerinde maliyetlerle karşılaşılmasına sebep olabilmektedir.
- ❗ Sözleşmenin hitam tarihi itibarıyla otomatik yenilenmesi, fırsat kayıplarına ve yeni dönem için tedarik müzakereleri yapmanıza engel olabilir. Bu nedenle otomatik yenileme maddeleri sözleşmeden çıkarılmalıdır.
- ❗ Sözleşme veya protokolde mutlaka, faturada görüntülenen birim fiyatını oluşturan «Ticaret Raporu» nun fatura ile birlikte gönderilmesi şart olarak koşulmalıdır. Bu rapor olmaksızın, birim fiyatın doğru şekilde, sözleşme başında teklif edilen fiyat ve sözleşmeye uygun olarak uygulanıp uygulanmadığını kontrol edemezsiniz. Kontrol etmemeniz, insan ve makine hatasına ya da sözleşmeden gözden kaçırdığınız hususlar olur ise bunlara karşı beklenmedik maliyet artışlarına neden olabilir.

Nelere dikkat edilmeli? - 2

- ⚙️ Tedarikçiye, çeşitli vesilelerle tek taraflı, tazminatsız, «bildirimsiz» fesih hakkı tanıyan maddeler, sözleşmeleri **asimetrik** olarak tek taraflı hale getirmektedir.
- ⚙️ Elektrik piyasalarındaki beklenmedik kötüleşmeler bahane edilerek **fiyatın/komisyon oranının tedarikçinin tek taraflı iradesi** ile yeniden belirleneceğine ilişkin maddelere direnilmesi. (Regülasyon kaynaklı değişiklik talepleri müzakere edilebilir.)
- ⚙️ Damga vergisinin müşteri tarafından ödenerek faturaya yansıtılacağı belirtiliyor ve bu madde kabul ediliyor ise (**%50,%50** paylaşılması önerilir.) damga vergisinin ödeme makbuzunun fatura ile birlikte gönderilmesinin talep edilmesi.
- ⚙️ Operasyonel hatalar nedeni ile EPIAŞ kaydı yapılamaz ise, bir sonraki ay kayıt hakkının müşterinin üzerinde uzlaşılabilir metni yeniden onaylaması ile mümkün olması ve uğranan ticari zararın ne olacağı hususunda uzlaşılması gerekir.
- ⚙️ **Tüketim tahmini** bildirme zorunluluğu, bu zorunluluğa istinaden tedarikçiye ekstra hak tanınmasına yol açan şartlar kabul edilmemelidir. OSOS şifrenizi paylaşarak tedarikçinin doğru şekilde ticaret yapmasına olanak tanırırsınız. Bir mahsuru yoktur.
- ⚙️ EPDK mevzuatından kaynaklı sebepler öne sürülerek sözleşmenin **bildirimsiz ve tek taraflı fesih hakkı** alınması kabul edilemez.
- ⚙️ Tebligat hükümlerinde, sözleşmenin kurulmasından daha **zorlayıcı bildirim usullerine** yer verilmesi engellenmelidir. Mail ile bildirim yapılırsa fesih kabul olmaz veya noterden onaylı fesih yazısı gönderilmeli gibi, sözleşmenin kurulmasında ihtiyaç duyulmayan usuller kabul edilmemelidir.

- ⚙️ *Elektrik kontratı yılda 1 kez,*
- ⚙️ *Fatura ödemesi yılda 12 kez,*
- ⚙️ *Tedariki ise yılda 8760 kez yapılır.*
- ⚙️ *Gelecekte ne kadar tüketeteceğinizi,*
- ⚙️ *Gelecekte ne fiyatta olacağını bilemediğiniz bir emtiayı satın alıyorsunuz.*

İmza esnasında dikkatli davranmadan kabul ettiğiniz maddeler, elektriğin size normalde olduğundan çok daha maliyetli hale gelmesine neden olabilir.

Bu nedenle elektrik tedarikinin en önemli unsuru, fiyat ya da teminat değil, kesinlikle kontrattır.

Kontratlardan beklenen, tedarikçinin teklif ettiği fiyatı gerçekleştiren bir metin sunarak adil bir şekilde faturalandırma yapması, tüketicinin de sözleşme ile taahhüt ettiği günde gecikmeksizin ödeme yapmasıdır.

Fiyat

(Komisyon Oranı / KBK / Opsiyon / Kar)

Elektrik Piyasalarında iki fiyat yolu mevcut.

EPDK Tarafından Onaylanan ve 1 Ocak 2024 Tarihinden İtibaren Uygulanacak Faaliyet Bazlı Tarifeler										
1/1/2024		Faaliyet Bazlı Tüketici Tarifeleri (kr/kWh)				Güç Bedeli Hariç Toplam Tarifeler (kr/kWh)				
İletim Sistemi Kullanıcıları	Görevli Tedarik Şirketinden Enerji Alan İletim Sistemi Kullanıcıları	Perakende Tek Zamanlı Enerji Bedeli	Perakende Gündüz Enerji Bedeli	Perakende Puant Enerji Bedeli	Perakende Gece Enerji Bedeli	Dağıtım Bedeli	Tek Zamanlı	Gündüz	Puant	Gece
	Tüketici		312,4942	316,4941	507,6545	162,2084	0,0000	312,4942	316,4941	507,6545
Dağıtım Sistemi Kullanıcıları	Dağıtım Sistemi Kullanıcıları	Perakende Tek Zamanlı Enerji Bedeli	Perakende Gündüz Enerji Bedeli	Perakende Puant Enerji Bedeli	Perakende Gece Enerji Bedeli	Dağıtım Bedeli	Tek Zamanlı	Gündüz	Puant	Gece
Orta Gerilim Çift Terimli					Orta Gerilim Çift Terimli					
Sanayi	298,4576	302,3210	487,0179	153,2520	37,9163	336,3739	340,2373	524,9342	191,1683	
Kamu ve Özel Hizmetler Sektörü ile Diğer	275,5610	278,5817	451,6047	140,9145	59,0916	334,6526	337,6733	510,6963	200,0061	
Mesken	119,2748	121,8171	214,4121	47,7707	58,5300	177,8048	180,3471	272,9421	106,3007	
Tarımsal Faaliyetler	166,0829	168,0581	280,8049	77,9626	48,6664	214,7493	216,7245	329,4713	126,6290	
Aydınlatma	252,7690				56,7151	309,4841				
Tek Terimli					Tek Terimli					
Sanayi	309,1461	313,1462	504,3066	158,8605	41,8818	351,0279	355,0280	546,1884	200,7423	
Kamu ve Özel Hizmetler Sektörü ile Diğer	277,8419	280,8626	453,8856	143,1945	73,7099	351,5518	354,5725	527,5955	216,9044	
Mesken	116,2298	118,7722	211,3659	44,7248	72,2696	188,4994	191,0418	283,6355	116,9944	
Tarımsal Faaliyetler	165,3739	167,3493	280,0962	77,2525	60,5948	225,9687	227,9441	340,6910	137,8473	
Aydınlatma	254,8504				70,7477	325,5981				
Alçak Gerilim Tek Terimli					Alçak Gerilim Tek Terimli					
Sanayi	305,3828	309,1833	490,9037	162,5171	64,7998	370,1826	373,9831	555,7035	227,3169	
Kamu ve Özel Hizmetler Sektörü ile Diğer (30 kWh/gün ve altı)	191,2220	285,8616	458,8843	148,1941	87,8175	279,0395	373,6791	546,7018	236,0116	
Kamu ve Özel Hizmetler Sektörü ile Diğer (30 kWh/gün üstü)	282,8414	285,8616	458,8843	148,1941	87,8175	370,6589	373,6791	546,7018	236,0116	
Mesken (8 kWh/gün ve altı)	48,2187	115,7700	208,3645	41,7225	85,8883	134,1070	201,6583	294,2528	127,6108	
Mesken (8 kWh/gün üstü)	113,2271	115,7700	208,3645	41,7225	85,8883	199,1154	201,6583	294,2528	127,6108	
Şehit Aileleri ve Muharip Malul Gaziler	6,1590				58,2521	64,4111				
Tarımsal Faaliyetler	165,3096	170,4822	280,0325	77,1882	72,1579	237,4675	242,6401	352,1904	149,3461	
Aydınlatma	259,5835				84,1099	343,6934				
Genel Aydınlatma	389,0440				84,1099	473,1539				

(Ulusal Tarife= EPDK)

İ	Saat	PTF (TL/MWh)
	00:00	2.390,30
	01:00	2.361,52
	02:00	2.200,00
	03:00	1.499,67
	04:00	2.217,13
	05:00	2.361,44
	06:00	1.499,67

(Piyasa Takas Fiyatı= EPIAŞ)

Fiyat

(Komisyon Oranı / KBK / Opsiyon / Kar)

EPIAŞ ta faturamıza gelecek olan enerji bedelinin temelini günümüz piyasalarında çoğunlukla bu iki ekrandaki fiyatlar oluşturmaktadır.

Saat	PTF (TL/MWh)
00:00	2.390,30
01:00	2.361,52
02:00	2.200,00
03:00	1.499,67
04:00	2.217,13
05:00	2.361,44
06:00	1.499,67

PTF

Versiyon	Serbest Tüketiciler İçin Birim Fiyat
Nisan - 2024	592,666

YEKDEM

Fakat fiyat kavramı birkaç ayrı formda karşımıza çıkar.

- 1-) Teklif fiyatı: Örn: (PTF+ Yekdem)*%4, Tarifeden %5 indirim.
- 2-) Birim fiyat: Faturada **aktif enerji bedeli** olarak görüntülenen fiyat. Örn **2,082739** gibi
- 3-) Maliyet fiyatı: KDV matrahının tüketime bölünmesi ile ortaya çıkar. Gerçek elektrik maliyetiniz aslında buradadır. 1 kWh elektriğin işletmenize maliyetine buradan bakmak genellikle doğru sonuç verir.

Sıra No	Mal Hizmet	Miktar	Birim Fiyat	İskonto Oranı	İskonto Tutarı	Mal Hizmet Tutarı	KDV Oranı	KDV Tutarı	Diğer Vergiler
1	AKTİF ENERJİ BEDELİ	567.080,64 KWH	2,082739 TL	%0,00	0,00 TL	1.181.080,74 TL	%18,00	212.594,53 TL	
2	DAĞITIM BEDELİ	567.080,64 KWH	0,668442 TL	%0,00	0,00 TL	379.060,52 TL	%18,00	68.230,89 TL	
3	ELEKTRİK TÜKETİM VERGİSİ (%5)	1 Adet	59.054,04 TL	%0,00	0,00 TL	59.054,04 TL	%18,00	10.629,73 TL	

Mal Hizmet Toplam Tutarı		1.619.195,30 TL
Toplam İskonto		0,00 TL
Hesaplanan KDV(%18)		291.455,15 TL
Vergiler Dahil Toplam Tutar		1.910.650,45 TL
Ödenecek Tutar		1.910.650,45 TL

- ❗ Faturada görüntülenen birim fiyat **₺/kWh** tir. (**2,082739₺/kWh**)
- ❗ Piyasada fiyatlar **₺/MWh** olarak ifade edilir. (**2.082,74₺/MWh**)
- ❗ 1.000kWh= 1MWh

- ❗ **Teklif fiyatı**, elektriğin size nasıl hesaplanarak faturalandırılacağına yönelik bir tanımdır.
- ❗ SKTT(Son Kaynak Tedarik Tarifesi) ile anlaştıysanız, elektriğin piyasada oluşan saatlik fiyatı (PTF) ve Yekdem bedelinin toplamı, her bir saatin tüketim miktarı ile çarpıldıktan sonra, kontratta kabul edilen komisyon oranı ile çarpılarak yansır.
- ❗ Eğer sabit fiyatla anlaştıysanız, toplam tüketiminiz doğrudan anlaşma fiyatı ile çarpılarak yansır.
- ❗ Ulusal Tarifeden indirim alıyorsanız, Yayınlanan tarifeden anlaşma oranında düşülen fiyat faturada görüntülenmelidir. Bazen dağıtım fiyatı ile toplam olarak yazılabilir.
- ❗ Varsa başka ek bedeller de eklenecektir.(Düzeltilme kalemi, YEKDEM Gerçekleşen farkı vb.)
- ❗ Günümüzde teklif fiyatları, ödeme günü (-15.Gün, +10. Gün) ve teminat opsiyonlarına göre değişiklik gösterecek şekilde çeşitlenmiştir. Ancak halen yıllık olarak sözleşme yapılmaktadır.
- ❗ **Birim fiyat**, (aktif enerji bedeli, enerji bedeli, elektrik fiyatı) SKTT de her ay farklı oluşacaktır. Ulusal Tarifede, tarife değiştikçe farklılaşır. Sabit fiyatta değişmez.

Fiyat ile ilgili en kritik konu, teklif fiyatının, kontrat ve piyasada oluşan fiyatlara uygun olarak tahakkuk edip etmediğidir. Bunu müşteri faturaya bakarak bilemez. Oluşan birim fiyatın kontrol edilebilmesi, ancak fiyat hesaplamasını yansıtan icmalin, genel tanımı ile 'Ticaret Raporu' nun müşteriye ulaşması ile mümkün. Bu rapor tarafınıza iletilir ise, fiyatın doğru/yanlış olduğunu tespit edebilir, insan ve makine hatalarının ek maliyet oluşturmasını engelleyebilirsiniz.

- ❗ **Maliyet fiyatı**, birim fiyata bağlı olarak her ay değişecektir. Kontrollerin, zamanla biriken istatistikleri, enerji yönetimine, sürdürülebilirlik hedeflerinin oluşturulmasına, olası öztüketim yatırımları için tespitlerin yapılmasına, verimlilik çalışmalarının yapılmasına zemin oluşturacak bilginin oluşmasını sağlayacağından kritiktir. İzleme sistemleri ile her ekipman ayrı ayrı izlenerek tüketim ve birim maliyetleri hesaplanabilmektedir.

Sektöre özel elektrik fiyatı olur mu?

Elektrik teklifleri genellikle tedarik şirketleri tarafından tüketim miktarına göre segmente edilir.

Aylık tüketim miktarı, alınacak teklifleri değiştirir. Aylık 20.000kWh tüketen bir işletmenin alacağı teklif ile 200.000 kWh tüketen bir işletmenin alacağı teklifler genellikle farklıdır.

Öte yandan, bir diğer faktör dengedir. 24 saat esasına dayalı çalışan işletmeler, belirli saat aralığında tüketimi olan işletmelere göre komisyon oranlarında daha cazip teklifler alabilirler.

Sektörlere özel kampanya yapmak ise elektrik tedarik şirketlerinin «genellikle» takip ettiği bir yol değildir. Zira sektör olarak aynı olsa dahi, tüketim miktarları, ödeme günü tercihleri, mevcut kontrat bitiş tarihleri farklılaşabilmektedir. Ancak zaman zaman oda-dernek-birlik-kooperatif-dernek gibi kuruluşların üyelerine özel fiyat uygulamaları yapıldığını görüyoruz.

Elektrik fiyatlarının oluşumu nelerden etkilenir?

EMRE AMADE KAPASİTE – TÜKETİM TALEBİ – METEOROLOJİ – ULUSLARARASI EMTİA FİYATLARI- DÖVİZ KURU- - ENERJİ SEPETİNİN DAĞILIMI ve bu faktörleri etkileyen alt faktörler (jeopolitik riskler- tatil dönemleri-beklenmeyen hava şartları- kur ve enflasyon vb.)

Ülkemizdeki enerji görünümüne ilişkin özetlerin yer aldığı bir bülteni her ayın ikinci haftası **ISO ENERJİ MASASI** olarak yayınlıyoruz. Web sitemiz üzerinden ulaşabilirsiniz.

Fiyat

(Komisyon Oranı / KBK / Opsiyon / Kar)

Ulusal Enerji Görünümü Nisan 2024

İNDEKS

Kurulu Güç	Kurulu Güç Miktarı	S.1
	Toplam Kurulu Gücünü Gelişimi	S.1
	Önceki Yılın Aynı Ayına Göre % Değişim	S.1
Kurulu Güç Kaynak Dağılımı	Kurulu Güç Kaynak Dağılımı	S.2
	Kurulu Güç Dağılımının Önceki Yıl Aynı Aya Göre Değişimi	S.2
Ulusal Elektrik Tüketimi	Ulusal Puant Bilgileri	S.3
	Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Tüketim Değişimi	S.3
	Elektrik Tüketim Gelişimi (2021/2022/2023)	S.3
	Bir Önceki Aya Göre Tüketim Değişimi	S.3
	Tüketim Miktarı	S.3
	Faturalanan Elektrik Tüketiminin Tüketici Türü Bazında Dağılımı	S.4
	Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Faturalanan Sanayi Tüketim Değişimi	S.4
Ulusal Elektrik Üretimi	Önceki Aya Göre Faturalanan Sanayi Tüketim Değişimi	S.4
	Ulusal Elektrik Üretiminin Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişimi	S.5
	Toplam Üretim Kaynaklara Dağılımı	S.5
	Yenilenebilir Enerjinin Toplam Üretimdeki Payı	S.5
	Yenilenebilir Üretim Payının Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Karşılaştırması	S.5
Elektrik Fiyatları	Aylık Üretim Kuruluşlara Göre Dağılımı	S.5
	PTF & YEKDEM Gelişimi (₺)	S.6
	PTF & YEKDEM Karşılaştırma (₺/\$)	S.6
	3 Zaman Diliminde PTF Ortalamaları Gelişimi	S.6
	PTF + YEKDEM Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişimi	S.6
	Ulusal Tarife Fiyatları	S.7
PTF & Ulusal Tarife Karşılaştırması	S.7	

Ulusal Doğalgaz Tüketimi	Ulusal Doğ. Tüketiminin Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişimi	S.8
	Sanayi Doğ. Tüketiminin Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişimi	S.8
	Doğalgaz Tüketiminin Kullanıcı Türü Bazında Dağılımı	S.8
Doğalgaz Fiyatları	Bir Önceki Aya Göre Sanayi Doğalgaz Tüketim Değişimi	S.8
	GRF Gaz Referans Fiyatı & Botaş Tarifesi Gelişimi	S.9
	Min & Max GRF	S.9
Doğalgaz İthalatı	Botaş Kademe 2 Doğalgaz Fiyat Gelişimi SM ³	S.9
	İthalat Miktarlarının Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişimi	S.10
	İthalat Miktarlarının Boru Gazi & LGN bazında Dağılımı	S.10
Enerji Emtiaları ve Navlun	İthalat Miktarlarının Ülkelere Göre Dağılımının Değişimi	S.10
	WTI & BRENT Oil Endeksi	S.11
	Rotterdam Kömür Endeksi	S.11
	Dutch TTF Doğalgaz Endeksi	S.11
	Baltık Kuru Yük Endeksi (Navlun)	S.11
Emtia Fiyatlarının Gelişimi	S.12	

Kaynakça: Tüm içerik, TEİAŞ Yük Tevzi Raporları, EPDK Dönemlik Periyodik Raporları, EPIAŞ Şeffaflık Platformu, ETKB – EİGM Piyasa Gözlem Raporları, Tradingview.com, Investing.com, kaynaklarından toplanan kamuya açık bilgi, veri ve grafikler kullanılarak hazırlanmıştır.

Teminat

(DBS / Teminat Mektubu)

Elektrik ödemelerinin aksama riski için güvence bedeli alınmaktadır.

Tedarik şirketleri size kesintisiz biçimde elektrik satmak zorundadır. Ancak portföylerine giriş çıkışlarınız elektrik sektörünün yapısından dolayı hızlıca gerçekleşemez. Bu yüzden tahsilat riski taşımaktadırlar. Bu riskleri yönetebilmek üzere teminat talep ederler.

Fatura çıktığında ve ödemediğinizde, o gün itibarıyla halen ilgili tedarik şirketinin müşterisisiniz ve ay sonunda bir fatura daha tahakkuk edeceği kesindir. Üstüne sizi portföyden çıkartsa bile, bir ay daha tedarik sağlamak zorunda olacağından, en az 3 fatura tutarında risk oluşmaktadır. Fakat uygulamada genel olarak 2 fatura tutarı kadar güvence kabul edilmektedir.

Tüketimden önce ödeme (örn. -15. Gün)senaryosunda ticaret sizden peşin alınan tutarla yapıldığı için teminata gerek görülmemektedir. Çünkü portföy kayıtları ayın 19 u itibarıyla kesinleşmektedir ve siz bu tarihten önce ödeme yaparsınız. Yapmazsanız kaydınız düşürülür ve risk oluşmaz. Eğer 19 undan sonraki bir gün için opsiyonla anlaşma yaptıysanız, sizden 1 fatura tutarı teminat istenecektir.

Teminat ödememek cazip bir seçenektir. Ayrıca komisyon oranları cazip görüldüğünden tüketimden önce ödeme giderek yaygın bir model olarak ön plana çıkmaktadır. Fakat iyi yönetilmelidir.

Teminat

(DBS / Teminat Mektubu)

Elektrik ödemelerinin aksama riski için güvence bedeli alınmaktadır.

Teminat tipleri genellikle e-teminat olarak alınmakta,

Anlaşmalı bankalar uyumlu olduğunda DBS sistemleri kullanılabilir. Ancak burada önemli olan tedarikçinin anlaşmalı bankasından DBS hesabı açtırabilmektir. Sınırlı sayıda banka ile çalışabilmektedirler.

Nakit teminat ta bir yöntemdir ancak günümüz ekonomik görünümü içerisinde pek kabul görmemektedir.

Ayrıca ticari alacak sigortası ile de teminatsızlık sağlanabilmektedir. Burada işletmenizin finansal görünümü ve kredi skoru gibi unsurlar etkili olmaktadır. Teminat kredi limitleri nedeniyle ileride daha fazla rağbet görebileceğini düşünüyoruz. Sigorta maliyetini şirketler üstlenmekte veya yerine göre müşteri ile paylaşabilmektedirler.

İcraat, tedarik şirketinin sözleşmeye uygun şekilde portföy kaydı yapıp, olması gereken fiyatla fatura kesmesi, faturaları zamanında göndermesi, ticaret raporlarını göndermesi, gerektiğinde tüketim ekstresi göndermesi, piyasa gelişmelerini bildirmesidir.

Faturalarım gecikiyor. Ödeme son tarihinde problem yaşıyoruz!

Pratikte faturaların ödeme günü bellidir. Ödenecek tutarlar da önceki aydan üç aşağı yukarı bellidir. Şöyle ki; bugünkü piyasada bir çok ödeme günü 10. Gün, ya da 15. Gün olarak belirlenmiştir. Ancak yine de muhasebe süreçleri için önceden fatura görülmek isteniyor ise, tedarik şirketinden OSOS üzerinden fatura kesmesi istenebilir. -15. Gün ödemeler için ise tedarik şirketi proforma fatura düzenleyip gönderecektir.

Fatura ulaştıktan sonra 10 gün şeklinde bir uygulama talep edildiğinde, ödeme tarihi ileri gideceği için teklif fiyatları artacaktır.

Fatura kontrolü bir uzman işidir. Tek faturayı incelemek kolay olabilir. Ancak çoklu sayaçlar, dağıtık işletme yapıları söz konusu olduğunda süreçler zorlaşır. Tüm sayaçlarınız için tek bir tedarikçi ile çalışmak süreçleri kolaylaştıracaktır. Enerji bedelinin, endekslerin, tüketim miktarının anlaşılır bir şekilde olması önemlidir. Tedarik şirketlerinin her biri kendine göre değişik formatlarda fatura kesebilirler. Bu da tedarikçi değişimlerinde uyum sağlamayı güçleştirebilmektedir.

Faturanızda, tarifinize uygun olarak dağıtım şirketinden gelen bedellerin açıkça görüntülenmesi önemli olacaktır. Kontrollerinizi **İSO ENERJİ MASASI aracılığı ile yaptırabileceğinizi, bilgi alabileceğinizi hatırlatmak isteriz.**

Müşteri Adı :	İSO ENERJİ MASASI	Dönem	Fatura Durum	669,93	39,28	29.207,54	2.532,11		
Etso Kodu :	40Z00000218144M	2021-10	Kesin	Tarih	Saat	PTF	Gerçekleşen Tüketim (MWh)	Enerji Maliyeti (TL)	YEKDEM Maliyeti (TL)
PTF Satış Yöntem	SGÖF+X	YEKDEM	2021-10	01.10.2021	0	499,98	0,15	76,65	9,71
PTF Komisyon/Oran	1,8			01.10.2021	1	452,61	0,15	69,11	9,67
Yekdem Türü	EPDKTAHMİNYEK	YEKDEM	2021-09	01.10.2021	2	444,88	0,16	70,27	10,00
YEKDEM Komisyon/Oran	1,8			01.10.2021	3	436,49	0,14	62,97	9,14
KDV Oran	18%			01.10.2021	4	438,51	0,14	62,46	9,02
Maliyet / Birim Fiyat Hesap				01.10.2021	5	439,12	0,15	65,18	9,40
Tüketim (MWh)	39,276			01.10.2021	6	443,90	0,14	65,34	9,32
PTF Maliyet (TL)	29.207,54			01.10.2021	7	459,33	0,15	72,38	9,98
				01.10.2021	8	622,06	0,13	84,35	8,59
				01.10.2021	9	620,98	0,16	101,20	10,32
				01.10.2021	10	584,07	0,16	98,03	10,63
				01.10.2021	11	601,32	0,17	106,81	11,25
				01.10.2021	12	447,01	0,16	72,90	10,33
				01.10.2021	13	440,46	0,17	76,57	11,01
				01.10.2021	14	540,00	0,18	99,74	11,70
				01.10.2021	15	584,07	0,17	103,31	11,20
				01.10.2021	16	584,00	0,16	97,17	10,54
				01.10.2021	17	620,98	0,16	99,00	10,10
				01.10.2021	18	620,98	0,13	80,03	8,16
				01.10.2021	19	620,99	0,14	89,89	9,17
				01.10.2021	20	614,99	0,13	82,72	8,52
				01.10.2021	21	666,65	0,12	83,96	7,98
				01.10.2021	22	620,99	0,12	77,60	7,91
				01.10.2021	23	496,10	0,13	67,21	8,58
				02.10.2021	0	559,79	0,13	75,91	8,59
				02.10.2021	1	638,00	0,13	86,82	8,62
				02.10.2021	2	588,45	0,13	76,63	8,25
				02.10.2021	3	500,01	0,13	65,05	8,24
				02.10.2021	4	458,99	0,11	51,81	7,15
				02.10.2021	5	473,90	0,14	67,62	9,04
				02.10.2021	6	473,90	0,14	69,47	9,28

ÖRNEKTİR

Kontrata ve ya ek protokole bu ticaret raporlarının her fatura ile birlikte excel formatında dosya ile gönderilmesini şart koşturmak etkili tedarikin olmazsa olmazıdır. Tedarik şirketi bu raporu göndermekten kaçınmamalı ve sizin oluşan fiyatın doğruluğunu tespit etmenizi engellememelidir.

enerjimasasi@iso.org.tr
(0212) 252 2900 / 150 - 152
www.iso.org.tr/iso-enerji-masasi

Teşekkürler...

